

Ziemašvētku

stāsts

Ziemelis iegriezās arvien spēcīgāk. Protams, ka tas zināja-ziemai ir jābūt aukstai, sniegotai, ar sarmotiem rītiem un lauska piesitieniem. Arī Erna to zināja. Nāks tās aukstās dienas, kuras izpūtīs siltumu ne tikai no logu rūtīm, atstājot tajās leduspuķu ziedu sveicienu, bet arī Ernas sirds līdz Ziemassvētkiem sals. Nu ne jau tā pavisam- viņa centīsies sildīt savu sirdi cepot pa kādai pīrāgu plātei, kādai glītai piparkūkai, izštovēs to mazumu kāpostu (tādus kārtīgus, ar gaļu) un māla bļodā gozēsies lielie, pelēkie zirņi ar kraukšķinātu speķi un sīpoliem. Rīt sameklēs lielos lauka zābakus un aizbridīs līdz vecajai eglei palūkot kādu vāzē ieliekamu un rotājamu zaru. Un skatīsies vismaz “simts” filmas, kurās visi būs laimīgi, priecīgi un apgaroti.

Nepārprotiet, Ernai patika Ziemassvētki. Viņa atcerējās tik daudz skaistu brīžu, ka veselu grāmatu varētu uzrakstīt. Kā ar savu Valdi, vēl tikko pazīstami, traucās zirga vilktās kamanās sniegotajā mežā. Kas tas bija par braucienu! Iesākumā pilns spiedzienu, kliedzienu un smieklu, bet tad aprimuši kā pasakā vērās sarmotajos, mēness apspīdētajos kokos un viens otra acīs. Kas tie bija par Ziemassvētkiem! Pati skaistākā egle gozējās lielās istabas stūrī, rotāta sārziem ābolīšiem, mirdzošiem čiekuriņiem un salmu saulītēm. Galdā, kā jau pieklājas, bija likti deviņi ēdieni, kā arī uguns un sāls, kas solīja svētību nākamajam gadam. Un Erna ticēja! Viņai bija Valdis, kura acis mirdzēja spožāk par svecīšu liesmiņām, viņa bija laimīga, laimīga, laimīga! Erna zem eglītes lika rūpīgi ievīstītu zeķu pāri- tik smalki izadītu un siltu, bet Valdis, mazliet samulsis, glītu koka kastīti, skaistiem rakstiem rotātu. Viņi laimīgi smējās līdz aizkustinājuma asarām acs kaktiņā par dzejoļu skaitīšanu pie eglītes, un apgaroti, mīlestības pārņemti lūkojās viens otra acīs. Šis solījās būt skaists un piepildīts gads.

Valda stāsts.

Man Ziemassvētki saistās tikai ar Ernu. Nav svarīgi, snigs vai nesnigs, būs eglīte vai nē, vissvarīgākā šajos svētkos ir Erna. Un es atkal meklēšu visskaistāko papīru un ļoti, ļoti centīšos uzrakstīt visu, ko jūtu. Visus tos mīļos vārdus, ko gribēju pateikt, bet ikdienas steigā un darbos nepateicu. Viņa paņems manu vēstuli, mulsi smaidot ieliks to priekšauta kabatā un klusi nozudīs, ne vārda nesakot. Un tad viņas acis iemirdzēsies tikpat spoži, kā mūsu pirmajos Ziemassvētkos. Es zinu, ka mana šī gada vēstule ieguls koka kastītē pie citām. Jā, jā, tajā mazliet raupjajā, bet mīļu roku sargātajā mūsu pirmo Ziemassvētku kastītē.

Mura stāsts.

Protams, ka Ziemassvētku brīnums esmu es! Nē, tas nav svarīgi, ka mani Viņš atrada pirms Ziemassvētkiem, katrā ūsu galā jūtu, ka esmu vislielākais brīnums! Kam tad viņi cep tos kārdinošos pīrāgus? Kam rotā māju, nes egli? Man! Gatavošanās laikā pa kājām nemaisos, ka nepiemin asti, bet vakarā- ak! Maļu savas kaķa dzirnaviņas un ar vienu aci vēroju katru gadu vienu un to pašu- Viņš Viņai ieslidina priekšauta kabatā kaut kādu papīrīti, tad Viņa kaut kur nozūd, tad uzrodas no sazin kurienes un Viņas acis ir mitras, tad viņi apskaujas un ilgi nelaiž viens otru vaļā. Es gan savā Mura prātā domāju, ka viņi joprojām atceras mani- tādu mazu, apsarmojošu un ņaudošu, tāpēc tās mitrās acis, tikai nesaprotu, kas tas par papīrīti? To papīrīti viņa noliek kastītē, un varu apzvērēt pie savas kreisās ķepas, pirms vēl Ziemassvētki beigušies, viņa ir pārslasījusi visus! papīrīšus. Piedodiet, to mans kaķa prāts nesaprot, murr.

Kārļa stāsts.

Es darīšu visu, lai šogad Ziemassvētkos aizbrauktu pie Mā. Pagājšgad kaut kā stulbi sanāca- bijām braukšanu izplānojuši jau decembra sākumā- abiem atvaļinājums,

sīkajiem brīvlaiks, domājām padzīvot vismaz 3 dienas. Piezvanīju Mā, viņa jau tur- nu, skatieties, dēļ manis jau nevajag kulties tādu gaisu gabalu, bet jutu sen nedzirdētu prieku viņas balsī. Nu pašam jau arī labāk palika, tā sirdsapziņa bieži vien moka, pārāk reti viņa mūs redz. Vistrakāk ar vecāko dēlu- nezinu, kas viņiem tā par saikni, bet viņš kā traks pēc Mā. Abiem savas sarunas, cepšanas un visādi noslēpumi. Man, protams, neko nestāsta (nav jau arī kad. Darbs, darbs, darbs). Tātad, viss bija izplānots. Iepriekšējā vakarā pēkšņi piezvana čoms- esot jāglābj! Es vēl iesmeju, ka neesmu ātrā palīdzība, bet šis sāk savu bēdu stāstu- ballīte noorganizēta, muzikanti vairs neceļ telefonu, atcelt nevarot, Kārli, Tu esi vienīgais, un tā tālāk. Sasodīts, es mēģināju! Loģiski, ka nekur neaizbraucām.

Franča stāsts.

Mana vecmamma ir visforšākā, goda vārds! Kad man paliks 18, braukšu pie viņas katru dienu! Vai vēl labāk- pārvākšos. Apriebies tas pilsētas bardaks- visi kaut kur skrien, visiem kaut ko vajag arvien vairāk, vairāk, vairāk. Vispār jau es nevaru pārvākties, jo tas basketbols, bet sencim to varu uzblaut, kad vairs nevaru izturēt. Vecmamma teica, ja kaut ko soli- tad izdari. Ja nevari izdarīt- nesoli. A ko šis? Apsola braukt, bet pats uzmet! Nevar vienu reizi gadā pie vecmammās aizbraukt!

Vecmamma vienmēr saka, ka man esot Valda acis. Un tad ilgi un mierpilni mani vēro. Un stāsta visādus stāstus. Es gan nezinu, vai tā ir taisnība, man liekas, tādi nu... drusku par saldu, bet interesanti ir. Valdis vispār kaut kāds pozitīvais. Kā mācējis to, mācējis šito, kā mīlējis ļoti, ļoti. Es gan vēl no mīlestības neko nejēdzu, bet, klausoties stāstos, dzirdu, ka vecmammās balss tā kā iedrebas. Mani baigi interesē tā

vecā koka kastīte, ko viņa katru gadu paliek zem eglītes, bet to man nedod. Nē, nu rokās drīkstu paņemt, vienreiz pat redzēju, ka tur iekšā kaut kādi papīriņi, bet tas arī viss.

Vecmamma man ir iemācījusi visu- malku skaldīt, ar traktoru braukt, pīrāgus cept, es pat protu tamborēt (bet šito nevienam nestāstiet). Gribētu kādreiz to supervaroni Valdi satikt, bet par viņu neviens neko nestāsta, izvairās, ja prasu. Kad izaugšot, tad sapratīšot. Varētu kāds beidzot uz mani paskatīties, tad zinātu, ka esmu sen jau izaudzis. Viņš vismaz varētu atnākt savākt tās smalkās vilnas zeķes, ko vecmamma katru gadu zem egles liek.

Ernas stāsts.

Kārlis solīja atbraukt. Negribēju Murim izrādīt, viņš jau otro dienu mani vēro caur ūsām, bet tāds prieks, tāda līksme! Nekāds egles zars, būs jābrien mežā pēc skaistākās eglītes. Un kāpostus- veselu katlu! Un pīrāgus, zirņus, piparkūkas, kaut kā tik ļoti gribējās, lai viss ir kā toreiz, kad satiku Valdi. Drusku bail jau ir tā sapriecāties, sanāks vēl kā pagājušajā gadā, kad visi tie pilnie katli bij jāstiepj kaimiņu suņiem, bet nē, nē, nē, tādas domas nedrīkst domāt, viss būs labi. Kaut kāds dīvains nemiers sirdī, tāda kā priekšnojauta.

Ziemassvētku vakara stāsts.

Erna.

Pēkšņi māja piebira smieklu! Francis iebrāzās kā viesulis, saķēra mani kā vieglāko spalviņu un sagrieza kā virpulī. Tikai gads pagājis, bet kāds puisis izaudzis! Beidzot mājās bija dzīvība! Pat mūžam ieturētais, vecais Muris šķita atguvis otro elpu.

Šie ieradās tik agri, ka vēl cepu pēdējās pīrāgu plātis. Francis, kā vienmēr, pieteicās palīgā, darinot skaistākos pīrāgus pasaulē. Mans mīļais Francis ar Valda acīm... Bet šodien nekādu skumju, lai beidzot valda prieks! Viss bija brīnišķīgi, līdz priekšauta kabatā sataustīju papīru. Protams, ka nebija jau gluži tā, kā filmās rāda, ka izkrīt kaut kas no rokām, bet apsēsties gan vajadzēja. Nu nevar manā kabatā būt vēstule, tas vienkārši nav iespējams, lai cik ļoti es vēlos un gaidu jau visus šos gadus! Saņēmos, pateicu Francim, ka viņš ir atbildīgais par pēdējiem pīrāgiem, tad “nozudu” savā vecajā vietā, joprojām ticot, ka gan jau kāds vecais čeks vai kas cits kabatā palicis.

Kārlis.

Bija Vērts atbraukt. Mā tik priecīgu sen nebiju redzējis. Nu, nezinu, vai par mani, vai Franci, bet tas jau nav svarīgākais. Laikam jau tas ir tas Ziemassvētku brīnums, ka visi esam kopā. Un vienalga, snieg vai nesnieg, ir egle vai nav.

Francis.

Teikt, ka esmu laimīgs, nozīmētu pateikt neko. Esmu pārlaimīgs! Pie vecmāmiņas ir viss, par ko es varētu sapņot! Ir tik labi! Redzu jau, ka mani pīrāgi vēl drusku pašķībi, bet vecmāmiņa saka, ka tie ir skaistākie pasaulē. Protams, redzu, ka zem egles atkal ir gan kastīte, gan adīto zeķu pāris. Nu kāpēc gan šogad nevarētu notikt brīnums- ierastos supervaronis Valdis, vecmamma atkal būtu laimīga! Kaut kādas domas jau viņu mierā neliek, pateica, ka man jāskatās pīrāgi un kaut kur nozuda.

Muris.

Tā, tūlīt sāksies, šo jau esmu redzējis! Viņa sajuta kabatā to papīrīti un kaut kur aizgāja. Ar ūsām jūtu, kaut kas notiks, bet murr, vai kas tāds iespējams? Skat, nāk atpakaļ, acis nodūrusi, tad jau atkal raudājusi. Viņa atver durvis, tur stāv

Viņš, viņi apskaujas un nelaiž viens otru vaļā, Kārlis, piecēlies kājās, neko nesaprot, Francis skatās ar tādām acīm, kā supervaroni būtu ieraudzījis, es... nu vismaz tik daudz es saprotu, ka nevarēšu slepus palīst zem egles un apgulties uz siltajām, maigu roku adītajām zeķēm. Viņš ir atnācis Mājās.

Valdis.

Man Ziemassvētki saistās tikai ar Ernu. Nav svarīgi, snigs vai nesnigs, būs eglīte vai nē, vissvarīgākā šajos svētkos ir Erna.